

de dag, tegen middernacht te ontruimen; zij bleven natuurlijk in de buurt.¹

Inmiddels hadden de Duitsers in de loop van de middag het dorp Valkenburg met omgeving ter verdediging ingericht. Hier werden om twee uur alle mannelijke inwoners tussen achttien en vijf-en-zestig jaar in een garage opgesloten, later in een cafézaal. Bovendien werden 's avonds nog twaalf gijzelaars in een boerderij gevangen gezet.² Veel Duitsers waren het niet die zich in en bij Valkenburg genesteld hadden: ruim zeshonderd man. De belangrijke brug over de Oude Rijn bij de Haagse Schouw hadden ze al om acht uur 's morgens door het moedig optreden van de commandant van een der infanterie-depots uit Leiden, reserve-majoor H. Mulder, moeten prijsgeven (aan het hoofd van een klein detachement had de majoor de brug bestormd) maar bij het dorp Valkenburg konden de Duitsers zich handhaven. Ook konden zij de grote weg tussen Wassenaar en de Haagse Schouw, die ze vroeg in de ochtend een tijd lang afgesneden hadden, onder vuur houden. Wel kwamen daar in de buurt steeds meer Nederlandse troepen aan, maar de verwarring was er groot 'en meermalen werd op elkander geschoten.'³ Die verwarring werd trouwens nog aangewakkerd doordat zich ten westen van Wassenaar enkele honderden gewapende Duitsers in de duinen bevonden: inzittenden van de Duitse vliegtuigen die op het strand geland waren; men wist niet, hoeveel het er waren, evenmin waar zij zich precies bevonden, nog minder wat voor acties zij van plan waren te ondernemen. En hoe kon men ze tijdig herkennen? Elke Nederlandse soldaat had vernomen dat die luchtlandingstroepen misbruik maakten van het Nederlandse uniform.

Niet minder groot was de verwarring in en bij Den Haag.

Bij Ypenburg was, toen zich eenmaal het vliegveld in Duitse handen bleek te bevinden, het eerste wat van Nederlandse kant geschiedde dat langs de Voorburgse en Rijswijkse kant van de Vliet een afweerscherm opgebouwd werd: voorkomen moest worden dat de Duitsers Den Haag binnenrukten. Van tal van kanten trok men er troepen voor aan, tot uit het Westland en Leiden toe. Uit hun kwartier in Haagse scholen kwamen depottroepen, nauwelijks zes weken in dienst, in de looppas aangesneld, paarden draafden aan met stukken licht veldgeschut. Van het aantal Duitsers dat op Ypenburg zat, had men op het hoofdkwartier van de Vesting Holland vier uur na hun landing nog geen denkbeeld: men vernam dat het er zeventig of tachtig waren.⁴ Om hen te verdrijven werd aanvankelijk dus ook slechts een com-

¹ Kamerling: *Vesting Holland . . . luchtlandingstroepen*, p. 124. ² A. C. de Wilde: 'Uit de geschiedenis der gemeente Valkenburg (Zuid-Holland)', p. 9-10. ³ Kamerling: *Vesting Holland . . . luchtlandingstroepen*, p. 133. ⁴ A.v., p. 91.